УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

3. семестар основних академских студија, 2007/08

МОДУЛ 11- УРБАНА СТРУКТУРА И ФУНКЦИЈЕ
Курс- УРБАНА СТРУКТУРА 3 ЕСПБ

УПУСТВО

Садржај наставе
Разумевање комплексности развојних процеса у савременим градовима. Упознавање са чиниоцима и актерима урбаног развоја и изградње. Развијање способности уочавања и дефинисања проблема у урбаној структури. Развијање логичног и креативног мишљења, јасноће комуникације и писања уређених истраживања.
Термински план наставе
Обавезни предмет одржава се једном недељно два часа (предавања) и једном недељно један час (вежбе)
Настава траје 15 радних недеља у школи и 3 радна дана код куће рачунајући и испит.
За изборни предмет предвиђена су 4 радна сата недељно (2 сата рада школи и 2 сата рада код куће).
3 радна дана предвиђене су за рад код куће и испит (24 сата).

Студијска правила
Предмет води један наставник са једним сарадником и старијим студентима волонтерима.
План рада на предмету одређује наставник.
Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 14 радних недеља у школи.
Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада
(попуњава наставник и предаје Декану Архитектонског факултета у понедељак 3. септембра 2007. у 12 сати**)**

Назив предмета: **МОДУЛ 11- УРБАНА СТРУКТУРА И ФУНКЦИЈЕ** **Курс- УРБАНА СТРУКТУРА 3 ЕСПБ**
Година студија: **3. семестар основних академских студија, 2007/08**
Број кредита: 3 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Четвртак од 10 до 12 часова (предавања) Четвртак од 12 до 13 часова (вежбе)
Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова): Петак 1.2.2008. у 10 ч
Термини одржавања колоквијума: Дебата - 27. децембар 2007.

Назив пројектног задатка:

Истраживање урбане структуре Београда

Наставник:

Проф.др Нада Лазаревић Бајец

Сарадник у настави:

мр Марија Маруна, асистент

Милица Милојевић, асистент приправник

Број кабинета: 245

Време за консултације са студенатима (једном недељно два сата): петак 12 - 14

Телефон: 3218 745

Е-маил: jbajec@eunet.yu

Посебни критеријуми за пријем студената:

Успешно завршен курс **Грађена средина** на првој години студија.

Циљеви и приступ настави:

Предмет представља увод у истраживачки рад у урбанизму и обухвата упознавање са савременим урбаним феноменом, доминантним чиниоцима урбане структуре као и основним методама и техникама везаним за анализу и планирање просторне организације града.
Студенти се упућују на уочавање посебних критеријума актера у односу на њихове акције и активности у простору. Откривање основних образаца урбане структуре се повезује са упознавањем најзначајнијих друштвених, економских и технолошких фактора који утичу на њихову генезу и трансформацију. Предмет обухвата елементарне технике и методе анализе и процене квалитета урбане структуре уз укључивање различитих вредности и интереса.
Један од важних задатака курса је подстицање критичког и креативног мишљења које оспособљава студенте за стручно деловање у конципирању алтернативних путева развоја градова у будућности.
Након завршеног курса студенти ће бити оспособљени да:

- Разумеју основне процесе који обликују савремене градове, чиниоце и актере урбаног развоја и изградње;
- Уочавају проблеме у функционисању урбаних активности и разумеју зашто су оне предмет интервенција;
- Критички анализирају различите моделе урбане структуре;
- Употребљавају урбанистичке параметре у комуникацији и истраживању;
- Разумеју основе планске контроле развоја градова: одређивање намене земљишта, зонирање, регулативу, стандарде и нормативе;
- Користе основне методе у урбанистичким истраживањима;
- Проналазе и употребљавају релевантне изворе у истраживању.

Пројектни задатак:

Основна сврха вежби на предмету је оспособљавање за стручни и истраживачки рад у области урбанизма и то кроз:

- упознавање са начином производње и коришћења простора у граду
- упознавање са методама истраживања у урбанизму.

Вежбе су програмиране тако да студенти током наставе, постепено откривају основне карактеристике урбане структуре, истражују на терену, припремају тимску презентацију и истовремено раде истраживачки рад.

Вежбања се састоје из два типа задатака:

- јавно излагање теме
- организација и учешће у дебати на предложену тему.

Дато је 10 истраживачких тема које представљају избор карактеристичних узорака урбане структуре Београда. Групама студената се додељује по једна истраживачка тема као оквир за истраживање урбане структуре и израду

семинарског рада. На једном вежбању се обрађује по једна тема.
Свака тема је везана за конкретан физички простор са назнаком основних проблема у његовом развоју. Уз сваку тему су понуђена истраживачка питања, основни урбанистички параметри на које треба обратити пажњу и смернице за анализу.
Групне презентације и индивидуално истраживање су везани за предложене теме.
Дебата је предвиђена за најамбициозније студенте који сами предлажу тему и организују дебату.

ГРУПНЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЧКИХ ТЕМА

Истраживање задате теме подразумева приказ и анализу изабраних аспеката урбане структуре који су од значаја за разумевање назначеног проблема. Презентација обухвата преглед свих релевантних урбанистичких параметара којима се дефинишу актери, активности и простори.
Кроз презентацију се на јасан и прегледан начин информише о основном стању урбане структуре, дефинише проблем (са становишта различитих актера), описује његова генеза, објашњава релевантност проблема за поједине групе, локални развој или развој града и уочавају трендови.
Све налазе је потребно документовати посматрањима са терена, подацима из стручне литературе, јавних гласила, различитих докумената (планова, студија, истраживања) или из разговора са изабраним ауторитетима.

Презентација се ради у Power Point програму и може укључити видео или анимиране материјале.
Дужину презентације је потребно уклопити у 30 мин излагања.
У истраживању и изради презентације учествују сви чланови групе. За јавну презентацију чланови групе бирају 2-3 представника који ће бити у стању да на најбољи начин прикажу резултате рада.

ДЕБАТА

Дебата има за циљ оспособљавање студената за критичко мишљење, изградњу аргумената, уређено излагање, убеђивање и проналажење начина за превазилажење конфликата.

Организација дебатних тимова

У дебати учествују два тима са супротстављеним ставовима. Сваки тим има 9 учесника. У сваком кораку директно учествују по два студента. Један члан тима је задужен за организацију дебате која подразумева надгледање процеса одвијања дебате, контролу равноправности услова за излагање оба тима и спровођење гласања публике.
У припреми излагања контрааргумената, која претходи трећем кораку дебате, учествују сви чланови једног тима.
У оквиру сваког тима, чланови морају тесно сарађивати на припреми излагања током радних састанака и вежби које претходе самој дебати.

Избор теме за дебату

Учесници у дебати заједнички бирају тему за дебату. Тему треба бирати према актуелности у оквиру стручне јавности, градске управе или заинтересовних грађана, као и према заинтересованости учесника дебате.

Дебата ће се одржати на последњем часу у семестру 27.децембра.2007.године.

Метод извођења наставе:

Настава се одвија кроз предавања, гостовања експерата, презентације тимског истраживачког рада студената, детаљну анализу случаја (семинарски рад) и дебате студената на изабране теме.

нед	Предавања	
01	20.09.2007.	Производња изграђеног простора. Теоретски оквир истраживања урбане структуре: идеални модели, теорије, концепти.
02	27.09.2007.	Град као производ и процес. Снаге које утичу на унутрашњу структуру савременог града; актери у продукцији изграђене средине, приватни и јавни.
03	04. 10.2007.	Начин коришћења градског земљишта: тржиште и државна интервенција.
04	11. 10.2007.	Модели и обрасци урбане структуре, вредности и вредновања.
05	18. 10.2007.	Урбане промене: проблеми у развоју.

06	25. 10.2007.	Доношење одлука: приватно, јавно.
07	02. 11.2007.	Управљање урбаним развојем: стратегије, визије, циљеви, политике, пројекти.
08	09. 11.2007.	Критеријуми и индикатори квалитета урбане структуре.
09	16. 11.2007.	Урбане активности у простору: тип, карактер,обрасци.
10	23. 11.2007.	Критеријуми за лоцирање активности. Интеграција и сегрегација.
11	30. 11.2007.	Конфликти у развоју урбане структуре: приватно/јавно, глобално/локално ...
12	07. 12.2007.	Разрешавање конфликта.
13	14. 12.2007.	«Оптимални развој» урбане структуре. Обрасци и модели.
14	21. 12.2007.	Трансформација структуре града: савремени облици интервенције.
15	28. 12.2007.	Облици стручног деловања на унапређењу урбане структуре. Нови концепти: људска права, екологија, енергија, глобализација, идентитет...
нед	Вежбе	
01	20.09.2007.	Елементи урбаних емпиријских истраживања.
02	27.09.2007.	Метод case study.
03	04. 10.2007.	Дефинисање извора информација.
04	11. 10.2007.	Коришћење текстова и докумената.
05	18. 10.2007.	Прикупљање и уређивање података.
06	25. 10.2007.	Примарни и секундарни извори.
07	02. 11.2007.	Концепти и проблеми. Избор теме.
08	09. 11.2007.	Одређивање обухвата истраживања.
09	16. 11.2007.	Успостављање варијабли, индикатора, мера.
10	23. 11.2007.	Структура истраживања, језик истраживања.
11	30. 11.2007.	Анализа налаза.
12	07. 12.2007.	Интерпретација налаза.
13	14. 12.2007.	Вредновање резултата, закључивање.
14	21. 12.2007.	Упознавање са правилима нормативних истраживања.
15	28. 12.2007.	Анализа примера нормативних истраживања.

Обавезна литература:

Лазаревић Бајец, Нада (2000) ***Урбана структура и зонирање*** (скрипта). Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду (у скриптарници АФ)

Препоручена литература:

Галић Риста (1980) ***Урбано зонирање***. Скопје: Македонска књига (У библиотеци АФ)
Гиденс Ентони (2003) ***Социологија***. Београд: Економски факултет у Београду (У библиотеци АФ)
Група аутора, (1975) ***Саобраћај у градовима***. Београд: Грађевинска књига (У библиотеци АФ)
Мариновић Узелац Анте (1989) ***Теорија намјене површина у урбанизму***. Загреб: Техничка књига (У библиотеци АФ)

Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):

СЕМИНАРСКИ РАД - Истраживање урбане структуре

Семинарски рад се ослања на претходна истраживања задате теме која су рађена у оквиру групе (једна од задатих 10 тема). Сваки студент индивидуално бира свој задатак на основу прикупљеног знања о сегменту урбане структуре Београда. Тема задатка је везана за активност проширеног становања.

Задатак се ради са аспекта изабране категорије становника (бирано према социјалној, економској, старосној,

етничкој, професионалној, интересној структури,...), односно карактеристичне активности везане за ту категорију становника.

Садржај семинарског рада

Прилог 1 – Препознавање и приказ постојећег стања сегмента урбане структуре
Прилог 2 – Процена квалитета урбане структуре
Прилог 3 – Закључак са предлогом унапређења изабране активности

Могући начини приказивања садржаја семинарског рада су: карте, табеле, скице, фотографије, илустрације, текст, дијаграми, графикони, схематски прикази, у адекватној размери. Прилози се раде на формату А3 у слободној техници (руком или помоћу рачунара).

Критеријуми оцењивања:

Презентација теме спада у део предиспитних обавеза студената, а семинарски рад у део испитних обавеза. Организација и учешће у дебати представља опцију за амбициозније студенте. Присуство и активно учешће студената је кључна компонента курса који има облик семинара. Очекује се да студенти присуствују сваком часу.

Критеријуми за оцењивање групних презентација задатих тема

- Информативност, избор релевантних аспеката проблема, 20%
- Интеграција концепата који се обрађују на предмету, 20%
- Логичка организација целине презентације, 20%
- Коришћење релевантних извора информација, 20%
- Јасноћа приказа (графичка и текстуална), 10%
- Комуникативност излагања, 10%
- **Укупно, 100%**

Критеријуми за оцењивање дебате

- Одговарајући избор вредности, 20%
- Јасноћа и убедљивост аргумената, 20%
- Образложеност и конзистентност аргумената, 20%
- Одговарајући визуелни приказ, 10%
- Разумљивост и уверљивост излагања, 10%
- Избор контрааргумената, 10%
- Тимски наступ, 10%
- **Укупно, 100%**

Критеријуми за оцењивање семинарског рада

- Избор релевантне теме, 20%
- Аналитичност рада, 20%
- Логичка организација елабората, 10%
- Извођење закључака анализе и вредновања, 20%
- Комуникативност рада, 10%
- Уређеност приказа (графичка и текстуална), 10%
- **Укупно, 100%**

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања • Презентација задате теме у амфитеатру (тимски рад)	**(40%)**	семинари • Припрема дебате и учешће у расправи	**(10%)**
колоквијуми		испит • Семинарски рад	**(50%)**

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ